

Як розпізнавати фейки та стати медіаграмотним

«Сиділи колись за залізною завісою, ловили кожну вісточку зі світу, – інформація була нашою здобиччю. Тепер ми – здобич інформації», – відоме висловлювання Ліни Костенко з її роману «Записки українського самашедшого», дуже актуальне за сучасних умов. Нині продукувати неправду може фактично кожен, маючи доступ до соцмереж та великої кількості онлайн-ресурсів. Одним з інструментів протидії інформаційним загрозам та неправдивим повідомленням є медійна грамотність. Про те, як її розвивати, розповіла завідувачка кафедри кримінального права і кримінології ЛьвДУВС, учасниця численних курсів і тренінгів з медіагігієни Ірина Газдайка-Василишин.

«Здається, зовсім нещодавно вузьке коло людей впливало на суспільну свідомість, але тепер це може робити будь-хто. небезпека в тому, що продукувати фейки набагато простіше, ніж їх спростовувати. Не слід недооцінювати тезу – «Поки правда одягає штани, неправда вже облітає пів світу». Адже брехливі новини набагато швидше ширяться мережами, вони «клікабельні» та орієнтовані на негатив. Коли спрацьовують емоції, наше «раціо» – засинає. До речі, читання новин часто закінчується ще на заголовках, хоча в основному тексті може йтися про інші речі. Це формує дуже шкідливу

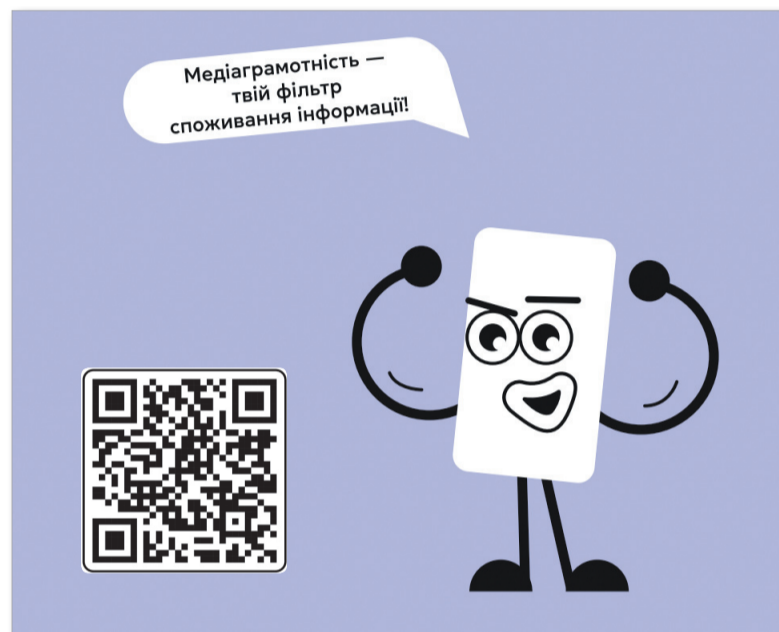
споживацьку культуру», – зауважила фахівчиня.

Вона приділила увагу й темі «інформаційних бульбашок», які виникають через алгоритми

соцмереж. «Вам пропонують те, що ви раніше бачили та про що читали. Тому варто формувати різні пошукові запити: якщо ви цікавитесь, наприклад, чому

«Подумай двічі: платформа критичного мислення»

«Медіаграмотність: як не піддаватися маніпуляціям?»

слід вчитися критично мислити, тобто завжди сприймати будь-який «інфовкид» із великим скепсисом та неупередженістю, оцінювати першоджерела.

«Навіть глобальні видання часто користуються інформацією із сумнівних публік. Крім того, зараз діє чимало Telegram-каналів, які за своєю суттю є інструментами пропаганди. Багато ресурсів лише замасковані під новинні, хоча насправді нерідко поширюють фейки та не дотримуються журналістських стандартів. На жаль, ними нехтують у гонитві за популярністю та хайпом, у боротьбі за увагу читачів», – наголосила Ірина Газдайка-Василишин.

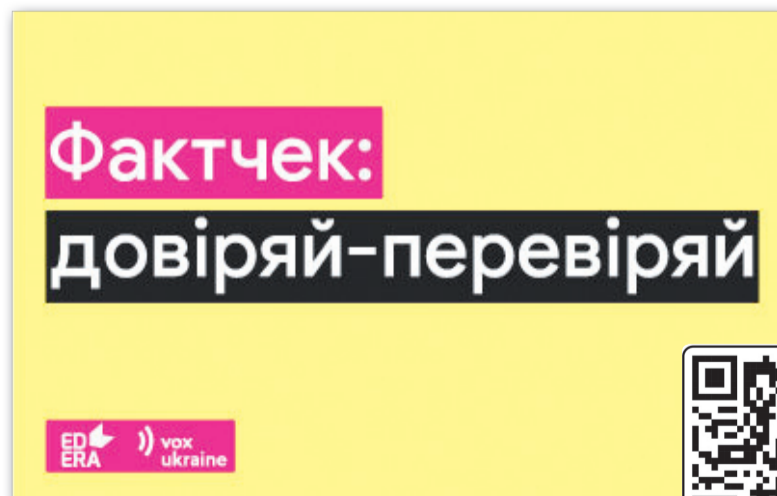
Вона також відзначила, що ефективним засобом формування медійної грамотності є онлайн-курси. «Раджу почати з кейсів з кібергігієни, яких нині багато у вільному доступі. Після цього – практикуватися. Будь-який якісний курс дає інструкції щодо поведінки

в інфопросторі. Важливо зрозуміти, які види маніпуляцій існують, що таке «пропаганда» та якою вона буває. Це допоможе помічати неправду навіть неусвідомлено, механічно, відстежувати, хто та як намагається «зіграти» на ваших почуттях», – зауважила фахівчиня.

За її рекомендаціями подаємо **перелік книг, важливих для розвитку медіаграмотності**: «Війна лайків. Зброя в руках соціальних мереж» Пітера Сінгера та Емерсона Брукінга, посібник «Довіряй, але перевіряй. Медіаграмотність в українському суспільстві», видання «Як розпізнати фейк?» від Міністерства інформаційної політики, розроблене спільно з проектом ЄС «Association4U», а також праця Карла Бергстрема та Джейвіна Веста «Феєрична фігня! Високе мистецтво скепсису у світі повної маячні».

Крім того, у цьому матеріалі можна знайти **QR-коди онлайн-курсів з розвитку інформаційної гігієни**.

Розмовляла
Ганна Бенедюк

«Фактчек: довіряй-перевіряй»

не варто робити щеплення, то дослідіть, якою може бути користь від нього. Лише завдяки вольовим зусиллям можна визнати власні хиби, зрозуміти, що помилятися – це нормально, що існують інші позиції, відмінні від вашої», – зазначила Ірина Газдайка-Василишин.

За її словами, **головна мотивація для опанування медіаграмотністю** у тому, аби не почуватися обдуреним, а стати вільним та забезпеченим в інформаційному просторі. Для цього

Саморефлексія та психологічні ресурси в часи війни

Стикаючись із труднощами, важливо дбати про внутрішній ресурс та моральну стійкість. Старша викладачка кафедри практичної психології Інституту управління, психології та безпеки ЛьвДУВС Наталія Калька поділилася лайфхаками, що допоможуть впоратися зі складними ситуаціями.

На думку психологині, ресурсами можуть бути сильні якості характеру людини, наприклад, креативність, допитливість, гнучкість мислення, інтерес до навчання. Крім того, – хоробрість та наполегливість, поміркованість, самоконтроль, а також – бажання піклуватися про інших, оберігати їхній спокій.

«Ресурси є тим засобом, що допомагає спрямувати особистість до максимальної реалізації її потенціалу. За умов потрясінь та постійної тривожності потрібно сформувати внутрішні опори на ресурс свободи, сенсу, прийняття, самотрансценденції (з лат. transcendentis – «вихід за свої межі») та ресурс віри», – зазначила Наталія Калька.

Вона розповіла про так звану «трикрокову модель подолання скрутних ситуацій». Перший крок у ній – усвідомлення змісту складних обставин як реальної проблеми. Другий – прагнення змін, а третій крок – відмова від боротьби з тим, на що вплинути неможливо.

Наталія Калька також виокремила деякі шляхи пошуку ресурсів під час криз.

ЛАЙФХАК № 1. Переживаючи труднощі, не варто самоізолюватися. Адже соціальна підтримка завжди цінна та потрібна. Пам'ятаємо, що людина має бути готовою до зустрічі з соціумом будь-якої миті.

ЛАЙФХАК № 2. Проаналізуйте суб'єктивне ставлення до того, що трапилось. Визнати проблему – означає наполовину її розв'язати.

ЛАЙФХАК № 3. Будьте уважними до своїх переживань, спробуйте чесно дати собі відповідь щодо

справжніх почуттів та мотивів.

ЛАЙФХАК № 4. Проявляйте почуття – відчай, сум, печаль. Не ігноруйте власних емоційних потреб.

ЛАЙФХАК № 5. Намагайтеся максимально глибоко відчути емоцію, яка вас травмує. Це надасть емоційне полегшення.

ЛАЙФХАК № 6. Займайтеся повсякденними справами, не намагайтеся впоратися одразу з усіма труднощами.

ЛАЙФХАК № 7. Не забувайте про свої перспективи, спробуйте віднайти нові цілі й сенс життя, окреслити

шляхи їхнього досягнення.

ЛАЙФХАК № 8. Займіть проактивну позицію, пізнавайте нові захоплення.

ЛАЙФХАК № 9. Дбайте про здоров'я, стежте за відпочинком та розподілом часу.

ЛАЙФХАК № 10. Не забувайте бути добрим / доброю до себе.

«Складна ситуація здатна дати життєву мотивацію та потребу саморозвитку й змін. Тут йдеться і про саморефлексію», – зауважила Наталія Калька. Вона запропонувала **орієнтовні запитання для самозаглиблення:** яка подія відбулася і що ви переживаєте внаслідок неї, який попередній досвід ускладнив її перебіг,

чи була вона неочікуваною, чи могли ви контролювати обставини, як змінилось ваше звичне життя, чи могли ви уявити можливий вихід, чи передбачала подія певну особисту втрату, а також – що вас найбільше пригнічувало, чи сталося неприємне відкриття щодо власної особистості. Озираючись у минуле, ви можете визначити, чи було у цій кризі приховане звернення до вас, на що ви «розплющили очі» й насамкінець – що після цього випадку ви почали робити інакше або до чого змінили ставлення.

Ганна Бенедюк

В університеті відбулася зустріч із вибухотехніками

Практичне заняття для курсантів провели працівники Управління вибухотехнічної служби поліції Львівщини Василь Матвій та Євген Телюк.

Вони розповіли про криміналістичну вибухотехніку та її основні завдання. Крім цього, акцентували на заходах безпеки в разі виявлення вибухових пристроїв чи інших підозрілих знахідок.

«Як поліцейські ви часто стикатиметесь із невідомими предметами, тому маєте діяти дуже обережно. Важливо дотримуватися безпечної відстані та знати, як запобігти загрозам», – наголосив заступник начальника

відділу вибухотехнічної служби Василь Матвій.

Він також зазначив, які вибухові пристрої та боєприпаси найчастіше використовує ворог та який принцип їхньої дії.

У другій частині зустрічі старший інспектор Євген Телюк ознайомив присутніх із роботою відділу кінологічного забезпечення та розповів, як відбувається тренування службових собак.

Слід відзначити, що львівські вибухотехніки нещодавно повернулися із деокупованих територій, де займалися розмінуванням.

*Ганна Бенедюк,
світлина Марії-Катерини
Винарчик*

ЛьвДУВС доєднався до Коаліції «1325-Львівщина»

Відповідний меморандум про партнерство підписав ректор університету Роман Благута.

До коаліції долучилися представники та представниці органів державної влади, місцевого самоврядування, громадських організацій та закладів вищої освіти.

Учасники меморандуму домовились про співпрацю щодо реалізації на Львівщині резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека», а також Національного плану дій з її виконання.

«Завдяки такій коаліції ми маємо можливість об'єднати наші зусилля для розв'язання саме тих проблем, які є нагальними у Львівській області. Адже кожен регіон є особливим і потрібно

звжати на це. Загалом в Україні вже створено 14-ть таких коаліцій», – розповіла голова Громадської організації «Центр «Жіночі перспективи», регіональна координаторка Любов Максимович.

Вона підкреслила, що учасники Коаліції «1325-Львівщина» працюватимуть разом над втіленням спільних проєктів та ініціатив, проводитимуть інформаційно-просвітницькі заходи.

Основними напрямками діяльності буде забезпечення участі жінок у миротворчому процесі та відновленні України, протидія домашньому та гендерно зумовленому насильству, захист прав та врахування потреб постраждалих в умовах війни, а також формування безбар'єрного середовища.

Галина Лемішко, світлина авторки

Майбутні слідчі захистили результати стажування у формі поліцейського квесту

Цьогорічні випускники факультету № 1 ЛьвДУВС пройшли стажування у практичних підрозділах поліції. Упродовж трьох місяців юнаки та дівчата мали змогу детально ознайомитися із роботою слідчих.

Набувши практичного досвіду, курсанти повернулися до університету. А результати свого стажування кожен із них повинен був захистити у формі поліцейського квесту. Його метою є розвиток професійних якостей, креативності та вміння працювати в команді.

Захист результатів стажування розпочинається із теоретичного етапу. Після цього підгрупи, до яких входять не більше п'яти здобувачів, шляхом жеребкування обирають одне із ситуативних завдань. Кожне із них – це фабула кримінального провадження, у рамках якого учасники мають здійснити комплекс слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій. Яких саме – кожна команда вирішує самостійно.

Поліцейський квест триває на п'яти різних локаціях. Серед фабул, які отримують учасники, – умисне вбивство, викрадення дитини,

повідомлення про зґвалтування та виявлення наркотичних засобів.

Окрему увагу під час захисту стажування приділяють особливостям розслідування злочинів, вчинених в умовах воєнного стану – умисних вбивств двох та більше осіб, знищення майна в результаті артилерійських та ракетних обстрілів, катувань і сексуального насильства.

«Наша підгрупа отримала завдання провести огляд місця події, де було виявлено труп

з ознаками насильницької смерті. Перед проходженням квесту ми розділили між собою ролі, вирішили, хто з нас буде слідчим, а хто – інспектором-криміналістом, оперуповноваженим та судово-медичним експертом. Обговорили, що робитиме кожен, аби огляд було здійснено якісно», – розповіла курсантка 4-го курсу факультету №1 Тетяна Каліновська.

Після виконання завдання курсанти звітують про

результати своєї роботи перед комісією. До її складу входять представники практичних підрозділів поліції та викладачі ЛьвДУВС.

Захист стажування у форматі поліцейського квесту дає змогу оцінити знання та практичні навички майбутніх слідчих, їхнє вміння працювати злагоджено та ухвалювати рішення у складних ситуаціях.

Галина Лемішко, світлина авторки

Волонтерський фронт: наближаємо перемогу разом

Після повномасштабного наступу рф українці відстоюють свою свободу та незалежність. За понад рік спротиву відбулося чимало благодійних акцій, започатковано волонтерські штаби, інформаційні кампанії та нові освітньо-просвітницькі проєкти. Розповідаємо, як іще можна долучитися до боротьби та підтримати наших захисників, а також усіх, хто потребує допомоги.

Донорство крові

Стати донором крові та віддати частинку себе, аби врятувати життя українським військовим та громадянам, які постраждали від війни.

Сайт ДонорUA інформує, що здавати кров для потреб армії (й не лише) можуть здорові люди віком від 18 років і вагою від 50 кг. Слід обрати центр крові чи конкретного реципієнта та запланувати донорство на зручний час.

Вихованці та працівники ЛьвДУВС неодноразово долучалися до цієї доброї справи. Чимало таких акцій провів фонд «Із янголом на плечі», який закликає усіх небайдужих доєднуватися до благодійних ініціатив заради порятунку життя.

Крім того, у рамках роботи фонду створено реєстр Золотих Донорів, тобто тих, хто дає тромбоцити, що допомагають дітям та молоді відновлювати сили після хіміотерапії.

Першочергові потреби: довідник для волонтерів

Нині стати добровільцем може кожен охочий, аби допомагати українським бійцям, забезпечуючи потрібними речами та медикаментами. Центром стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки розроблений довідник для волонтерів, які хочуть підтримати ЗСУ. Він містить перелік найважливішого спорядження та засобів захисту, які потрібні воїнам саме зараз,

а також інформацію про склад аптечок та продуктового пакета. Скориставшись ресурсом, ви маєте змогу знайти офіційні рахунки, на які можна задонатити.

Виготовлення маскувальних сіток

Після 24-го лютого 2022-го року лише у Львові запрацювало понад тридцять пунктів, де плетуть маскувальні сітки для потреб ЗСУ. Здобувачі вишу не залишилися осторонь цього волонтерства. Вихованка Інституту права ЛьвДУВС Богдана Ониськів організувала волонтерський осередок у своїй територіальній громаді, де й нині виготовляють такі сітки. А наприкінці березня цього року здобувачі вишу вкотре доєдналися до роботи львівських благодійників «Бригада Політех». Вони теж плели маскувальні сітки для наших захисників.

Якщо ви так само прагнете допомогти, можете долучитися до групи «Hand Made по-львівськи для Армії руками волонтерів», яка діє спільно з організацією «Справа Громад Львів», або ж до інших локальних осередків міста.

Домівка врятованих тварин у Львові

Підтримка чотирилапих, які могли залишитися на самоті через війну, вкрай важлива. Домівка врятованих тварин, що на вулиці Олекси Довбуша, 24 була створена саме задля цього. Звірі прибули сюди з прифронтових регіонів – Миколаєва, Мелітополя, Краматорська, Херсона, Одеси, Лисичанська та Запоріжжя. «Перших тварин, яких приймали, ми знайшли і забрали із львівського вокзалу. Люди масово виїжджали поїздами за кордон і для тварин часто або не було місця, або їх не приймали в потяг, тому українці залишали клітки, сумки, переноски просто на перонах, а самі змушені були рушати далі», – розповіла координаторка установи Олена Барабанова. Зараз чотирилапі малюки потребують гуманітарної допомоги, зокрема корму та медичних препаратів. До того ж можна взяти когось із них до своєї родини.

Пишіть нам щодо своїх ідей та ініціатив!

Ганна Бенедюк,
за матеріалами Центру стратегічних комунікацій
та інформаційної безпеки і «Суспільного»